

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Кафедра хірургії медичного факультету №2

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

 Інна АНДРУШКО

"__30__" __08__ 2024р.

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ХІРУРГІЯ»

Спеціальність	228 Педіатрія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Педіатрія», 2022
Навчальний рік	2023–2024
Кафедра	Хірургії медичного факультету №2
Лектор	Професор ЗВО, д.мед.н Каніковський О.Є.
Контактна інформація	surgery.mf2@vnm.edu.ua Хмельницьке шосе, 92 (КНП «Вінницька міська клінічна лікарня №1»)
Укладач силабусу	Доцент ЗВО Сандер С.В.

2024 – 2025 навчальний рік

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП та місця дисципліни в ОПП	ОК31//дисципліна професійної підготовки
Курс/семестр	5 курс (IX і X семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/кількість кредитів ЄКТС)	90 годин/3 кредити ЄКТС
Структура дисципліни	Лекції - 8 год Практичні заняття - 52 год Самостійна робота - 30 год В цілому: аудиторні заняття – 67%, самостійна позааудиторна робота – 33%
Кількість змістових модулів	2
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Очна (при впровадженні карантинних заходів - дистанційна очна)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Головне завдання дисципліни «хірургія» полягає в тому, щоб навчити студентів методам обстеження хворого із хірургічною патологією, діагностики та визначення обсягу лікувально-реабілітаційних заходів та експертизи працездатності. Курс орієнтований на засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу хірургічної патології, типової та атипичної клінічної симптоматики, діагностики, лікування, профілактики ускладнень, реабілітації та експертизи працездатності у межах, відповідних підготовці лікаря загального профілю.

Передреквізити. Вивчення хірургії базується на вивченні студентами анатомії людини, фізіології, патологічної анатомії, патологічної фізіології, загальної хірургії, оперативної хірургії, радіології, фармакології.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою дисципліни є засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, патоморфології, клінічних проявів, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування хірургічних захворювань та реабілітації пацієнтів.

Постреквізити. В процесі вивчення дисципліни набуваються знання, необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки. Хірургія являється матрицею для спеціальностей вузького профілю – нейрохірургія, урологія, онкологія, травматологія та багато інших, де застосовують хірургічні методи лікування, формує вміння застосовувати знання в процесі професійної діяльності на рівні лікаря загального профілю, надає можливість отримати практичні навички та формувати професійні вміння для діагностики та надання медичної допомоги при хірургічних захворюваннях.

3. Результати навчання.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- ✓ Сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної хірургії.
- ✓ Основи організації раціонального режиму діяльності хірургічного хворого в процесі лікування і після його одужання
- ✓ Морально-деонтологічні принципи медичного фахівця та принципи фахової субординації загальної хірургії.
- ✓ Особливості методики обстеження хворих з гострими хірургічними захворюваннями;
- ✓ Клініко-лабораторні симптоми хірургічних захворювань організму (в межах навчальної програми).
- ✓ Причини виникнення патологічних процесів в організмі, механізми їх розвитку, клінічні прояви хірургічних захворювань, принципи їх запобігання і лікування;

Вміти:

- ✓ Проводити фізикальне обстеження хворого (опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) і аналізувати отримані дані для встановлення попереднього діагнозу;
- ✓ Визначати оптимальний обсяг додаткових досліджень і аналізувати отримані дані для встановлення діагнозу;
- ✓ Своєчасно розпізнати, провести диференціальну діагностику, визначити лікарську тактику лікування при гострій абдомінальній патології
- ✓ Проводити амбулаторний прийом хворих
- ✓ Виконувати загальнолікарські маніпуляції (перев'язки, ін'єкції, промивання шлунку і кишківника, зупинку кровотечі, транспортну лікувальну і мобілізацію при вивихах і переломах кісток, місцеву інфільтраційну та провідникову анестезію, визначення груп крові; переливання препаратів крові і кровозамінників);
- ✓ Асистувати при невідкладних операціях.

4. Зміст галогістики дисципліни

Модуль 3. Грудна, серцево-судинна та ендокринна хірургія	9 і 10 семестр 90 год/ 3 кредити	Лекції №№ 5, 6, 9, 12-13 Практичні заняття №№ 1-15 Тем для самостійного опрацювання №№ 2-4
--	--	--

Дисципліна включає 15 тем, які включені до двох зістових модулів.

Тематичний план:

1.	Травми грудної клітки.
2.	Гнійні захворювання легень і плеври.
3.	Захворювання серця. Ішемічна хвороба серця.
4.	Захворювання середостіння.
5.	Захворювання травного тракту.
6.	Еутиреоїдний і токсичний зоб. Зоб. Ріделя, Хашимото. Аутоімунний тиреоїдит.
7.	Захворювання молочної залози.
8.	Гостра ішемія кінцівок.
9.	Хронічна ішемія нижніх кінцівок. Аневризма аорти.
10.	Діабетична стопа.
11.	Варикозна хвороба нижніх кінцівок.
12.	Флеботромбоз і тромбофлебії.
13.	Тромбоемболія легеневої артерії.
14.	Посттромботична хвороба нижніх кінцівок.
15.	Лімфостаз кінцівок

Темі лекційного курсу охоплюють основні проблемні питання хірургії.

Практичні заняття методично проводяться як клінічні, тому що вони передбачають:

- Курацію хворих з різноманітною хірургічною патологією (а при їх відсутності в клініці - розбір клінічних ситуаційних завдань/медичних карт): проведення фізикального обстеження;
- Проведення диференціальної діагностики та обґрунтування діагнозу при хірургічній патології;
- Складання плану до обстеження хворого та інтерпретація даних лабораторних та допоміжних методів досліджень;
- Складання схеми раціонального лікування;
- Визначення обсягу реабілітаційних заходів;
- Визначення ступеню втрати працездатності.

Засвоєння теми контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змісту модулів - на практичних підсумкових заняттях. Застосовуються такі засоби

діагностики рівня підготовки студентів: тести, розв'язування ситуаційних задач, заповнення робочих зошитів. Інтерпретація лабораторних досліджень і трактування та оцінка їх результатів, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму хворого, його систем та органів; контроль практичних навичок.

Контроль засвоєння тем самотійної позааудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самотійної позааудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: <https://www.vnmu.edu.ua/кафедрахірургіїмедичногофакультету№2> /Студенту/Інструкція для отримання доступу до навчальних матеріалів кафедри хірургії медичного факультету №2 ВНМУ). Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або тестування, електронне ситуацийне опитування, письмове опитування, розв'язання
Контроль засвоєння тематичного розділу дисципліни на проміжних контрольних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, електронне тестування, розв'язання ситуацийних задач, контроль практичних навичок
Підсумковий контроль (іспит) після завершення 10 семестру	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/ЗагальнаІнформація/Основнідокументи)
Підсумковий контроль дисципліни - іспит	Методи: усне опитування (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/ЗагальнаІнформація/Основнідокументи))
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/ЗагальнаІнформація/Основнідокументи>)

Поточний контроль	Зачоти 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні розділові контролю	Зачоти 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Контроль практичних навичок	Зачоти 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 120 до 200 балів Незараховано: менше 120 балів (див. Шкалу оцінювання)

Підсумковий контроль з дисципліни	Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «незадовільно»/несклав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	незараховано з можливістю повторного складання
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки знань студентів з дисципліни

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми.

При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ох бальною традиційною шкалою: "5" (відмінно), "4" (добре), "3" (задовільно), "2" (незадовільно).

Оцінку «відмінно» виставляють студенту, який глибоко і надійно засвоїв програмний матеріал, вичерпно, послідовно, грамотно та методично його викладає, у відповіді якогось пов'язані теорія з практикою. При цьому студент не вагається з відповіддю при видозмінні завдання, вільно справляється з додатковими питаннями, виявляє знайомство з монографічною літературою, правильно обґрунтовує прийняте рішення, вміє пояснити використання набутих знань в майбутній професійній діяльності.

Оцінку «добре» виставляють студенту, який твердо знає програмний матеріал, грамотно та за суттю викладає його, не допускає істотних неточностей у відповідях на запитання, допущені неточності виправляє самостійно.

Оцінку «задовільно» виставляють студенту, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, не засвоїв його деталей, допускає значні неточності, недостатньо правильно формулювання, порушення послідовності викладення матеріалу, виправляє помилки лише з допомогою викладача, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінку «незадовільно» виставляють студенту, який не знає значної частини програмного матеріалу, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної медицини.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який, знає хід та проведення навички, демонструє її правильно, виконання, правильно інтерпретує результат, дотримується етичних та деонтологічних норм при спілкуванні з пацієнтом.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який допускає неточності при виконанні навички, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому, дотримується етичних та деонтологічних норм при спілкуванні з пацієнтом.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який знає основи практичного завдання, але знає труднощі при його виконанні, не може продемонструвати повну правильну послідовність дій, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень, допускає порушення деонтологічних норм.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продемонструвати виконання практичної навички, не розуміє її суті, допускає грубі порушення деонтологічних норм у спілкуванні з пацієнтом.

Оцінювання виконання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок (обсяг правильних відповідей 80-89%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не надає правильної відповіді на одне питання до тесту.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання розв'язання ситуаційних задач, в т.ч. біля ліжка хворого

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який правильно і без необґрунтованої затримки вирішує задачу, дає правильні відповіді на всі наявні в ній питання, дотримується етичних та деонтологічних норм при спілкуванні з пацієнтом.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який загалом правильно вирішує задачу, проте допускає неточності, затримки; здатний самостійно виправити допущені помилки; дотримується етичних та деонтологічних норм при спілкуванні з пацієнтом.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який вирішує задачу з тривалою затримкою, з помилками, або виконує лише один вид завдання (діагностику чи лікування), не може обґрунтувати відповідь.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може вирішити завдання, не розуміє її суті, допускає грубі порушення деонтологічних норм при спілкуванні з пацієнтом.

Оцінювання самостійної роботи студента

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінюванням, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при підсумковому модульному контролі.

Оцінювання підготовлених повідомлень, презентацій з обраної теми здійснюється традиційною оцінкою

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який глибоко і всебічно розкрив проблему, логічно виклав основні питання, навів приклади із сучасних медичних інформаційних джерел, уміє пов'язати матеріал даної теми з іншими розділами та дисциплінами, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної медицини

Оцінка «добре» виставляється студенту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно розкрив основні питання теми та її медичне значення, але при цьому не виходив за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який розкрив базові поняття та визначення з рекомендованої теми, але не розкрив її повністю, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінювання індивідуальної дослідницької роботи студентів (індивідуальних завдань). Кількість балів за різні види ІДРС залежить від її обсягу і значимості, критерії для їх нарахування подані в п. 13. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Оцінювання проміжного контролю (залік)

Проміжний контроль зараховують, якщо студент засвоїв певний розділ дисципліни в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття, та відвідав лекційний курс. Для

оцінювання проміжного контролю проводять підрахунок середньої арифметичної традиційної оцінки за семестр.

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю (іспиту)

Оцінку «відмінно» виставляють студенту, який глибоко і надійно засвоїв програмний матеріал, вичерпно, послідовно, грамотно та методично його викладає, у відповіді якого тісно пов'язані теорія з практикою. При цьому студент не вагається з відповіддю при видозмінні завдання, вільно справляється з додатковими питаннями, виявляє знайомство з монографічною літературою, правильно обґрунтовує прийняте рішення, вміє пояснити використання набутих знань в майбутній професійній діяльності.

Оцінку «добре» виставляють студенту, який твердо знає програмний матеріал, грамотно та за суттєво викладає його, не допускає істотних неточностей у відповідях на запитання, допущені неточності виправляє самостійно.

Оцінку «задовільно» виставляють студенту, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, незасвоїв його деталей, допускає значні неточності, недостатньо правильно формулювання, порушення послідовності викладення матеріалу, виправляє помилки лише з допомогою викладача, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінку «незадовільно» виставляють студенту, який не знає значної частини програмного матеріалу, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної медицини.

Оцінювання індивідуальної дослідницької роботи студентів (індивідуальних завдань). Кількість балів за різні види ІДРС залежить від її обсягу і значимості, критерії для їх нарахування подані в п. 14. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг студентоцентризована, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на

практичних заняттях. Інструктаж з техніки біологічної безпеки, безпеки поводження з хімічними реактивами та пальниками проводиться на першому практичному занятті викладачем.

Проведення інструктажу є обов'язковим у Журналі інструктажу з техніки безпеки. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт. При сигналі «ПОВІТРЯ НА ТРИВОГА» група на чолі з викладачем переходить до укриття, де продовжується практичне заняття.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття.

Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань студент має демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних

девайсів.

Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І.Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/загальна інформація/Основні документи/Кодекс академічної доброчесності](https://www.vnmu.edu.ua/загальна%20інформація/Основні%20документи/Кодекс%20академічної%20доброчесності)). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова

(посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальнаінформация/Основнідокументи>)учас, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/кафедрахірургіїмедичногофакультету№2#>) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має пройти тестування та письмово чітко відповідати на питання до теми заняття. Відпрацювання пропущених лекцій здійснюється після надання конспекту лекційного матеріалу, або написання реферату, чи підготовки власної презентації з теми пропущеної лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальнаінформация/Основнідокументи>). Допідсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальнаінформация/Основнідокументи>).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозуміння та претензій до викладача через якісь надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень добувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальнаінформация/Основнідокументи>).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальнаінформация/Основнідокументи>). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/кафедрахірургіїмедичногофакультету№2/Студенту/Інструкціядляотриманнядоступудонавчальнихматеріалівкафедрихірургіїмедичногофакультету№2ВНМУ>).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронною поштою (на вибір викладача) в робочий час.

8. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/кафедрахірургіїмедичногофакультету№2/Студенту/Інструкціядляотриманнядоступудонавчальнихматеріалівкафедрихірургіїмедичногофакультету№2ВНМУ>).

9. Перелік навчально-методичної літератури

Основна.

1. Хірургічні хвороби: Підручник. — 2-ге вид., випр./заред. П.Д.Фоміна, Я.С.Березницького. — К., 2017. — 408с.
2. Хірургія/заред. Я.С.Березницького. - К.: ВСВ "Медицина", 2020. — 528с.,
3. Хірургія. Підручник. В2-х томах. Заред. П.Г.Кондратенко, В.І.Русін. — Вид-во «Новакнига», 2020.
4. Хірургія: у 2-х томах. Т.1, 2: підручник/[С.О.Бойко, О.О.Болдіжар, П.О.Болдіжар та ін.] ; заред.: П.Г. Кондратенко, В.І.Русина. — Вінниця: Нова Книга, 2019. ISBN 978-966-382-732-2
5. Хірургія=Surgery: textbook for students of higher medical educational institutions/К.М.Амосова, Y.S.Bereznys'kyi, A.O.Burka [et al.]; edited by: Bereznys'kyi Ya.S., Zakharash M.P., Mishalov V.G.— 2nd ed.— Vinnytsia: Nova Knyha, 2018.— 712p.: ISBN 978-966-382-714-8.
6. Хірургія: підручник/Заред. Л.Я.Ковальчука. — Тернопіль: ТДМУ, 2010. — 1056с.
7. Essential of general surgery and surgical specialties/ senior editor, Peter F. Lawrence; editors, Matt Smiths, Jessica Beth O'Connell. Sixth edition. Philadelphia: Wolters Kluwer Health, [2019] Identifiers: LCCN 2018039787 | eISBN: 9781496351050

Допоміжна:

1. Березницький Я.С., Захараш М.П., Мішалов В.Г., Шидловський В.О. Хірургія, Том I, II 2006.

2. Ендоскопічна хірургія: навч. посібник. Заред В. В. Грубник. К.: Медицина, 2019. – 592с
3. Клінічна хірургія / За ред. Л. Я. Ковальчука, В. Ф. Саєнка, Г. В. Книшова. - Тернопіль: Укрмедкнига, Том I-II 2000. - 536с.
4. Ковальчук Л. Я. Невідкладна хірургія. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. - 286с.
5. Ковальчук Л. Я.; Поліщук В. М. "Атлас хірургічних операцій і маніпуляцій". - Тернопіль-Рівне. - 1997. - 339с.
6. Лекції з госпітальної хірургії в 3 томах. Заредакцією професора В. Г. Мішалова. "Асканія", Київ, 2008.
7. Методика обстеження хірургічного хворого / під ред. М. О. Ляпіса. Тернопіль, 2000.
8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 460 від 01.06.2013
9. Наказ МОЗ України № 297 від 02.04.2010 «Стандарт клінічних протоколів надання медичної допомоги зі спеціальності «хірургія».
10. Невідкладна хірургія за ред. Ковальчука Л. Я. - Тернопіль: Укрмедкнига, - 2000, 288с.
11. Невідкладні стани в хірургії: навч. посіб. / К. М. Бобак, А. І. Бобак, В. В. Киретів та ін.; за ред. Л. М. Ковальчука. - К.: Медицина, 2017. — 560с.
12. Острое кровотечение в просвет органов пищеварительного канала: Практическое руководство / П. Г. Кондратенко, Н. Л. Смирнов, Е. Е. Раденко — Донецк, 2006. — 420с.
13. Радзіховський А. П., Семенюк Ю. С. Еталони практичних навичок для лікарів по спеціальності хірургія. - Київ-Рівне. - 2001. - 22с.
14. Секела М. В. Практична торакальна хірургія. - Львів, Логос, 2003.
15. Стенозуючі захворювання стравоходу. Сучасна стратегія лікування / В. В. Бойко, С. О. Савві, В. О. Шапринський, Є. В. Шапринський. - Харків: Промінь, 2019. — 96с.
16. Тураев П. И. Хроническая венозная недостаточность и язвы нижних конечностей. — Винница: Нова Книга, 2005. — 207с.
17. Френк Неттер. Атлас анатомії людини (під ред. проф. Чайковського Ю. Б., переклад з англ. к. мед. н. Цегельського А. А.), - Львів, Наутилус, 2004.
18. Хирургические манипуляции. / Под ред. Б. О. Милькова, В. Н. Крупяка. - К.: Вища школа, 1985. - 268с.
19. Хірургія, Підручник / М. П. Захараш, О. І. Пойда, М. Д. Кучер. - К.: Медицина, 2006. - 656с.
20. Хірургічні хвороби: Підручник / За ред. проф. П. Г. Кондратенка, - Х.: Факт, 2006. - 816с.
21. Хірургія: підручник / за ред. Кондратенка П. Г. - Київ, 2009. - 256с.
22. Шпитальна хірургія / За ред. Л. Я. Ковальчука, Ю. П. Спіженка, В. Ф. Саєнка та ін. - Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. - 560с.
23. Чен Г., Соннендэй К. Дж., Лилremo К. Д. Руководство по технике врачебных манипуляций (2-е изд.) перевод с англ. / М.: Медицинская литература. - 2002. - 384с.
24. Шалимов А. А., Дрюк Н. Ф. Хирургия магистральных артерий. - К.: Здоров'я. - 1979. - 384с
25. Antithrombotic Therapy for VTE Disease. CHEST Guideline and Expert Panel Report / Clive Kearon, Elie A. Akl, Joseph Ornelas, Allen Blaivas, David Jimenez, Henri Bounameaux, Menno Huisman, Christopher S. King, and others // CHEST Journal, February 2016, Vol. 149, Issue 2, p315–352
26. Editor's Choice 2017 ESC Guidelines on the Diagnosis and Treatment of Peripheral Arterial Diseases, in collaboration with the European Society for Vascular Surgery (ESVS) / Victor Aboyansa, Jean-Baptiste Ricco, Marie-Louise E. L. Bartelink et al // Eur J Vasc Endovasc Surg (2018) Vol 55, 305e368.
27. Editor's Choice Management of Chronic Venous Disease. Clinical Practice Guidelines of the European Society for Vascular Surgery (ESVS) C. / C. Wittens, A. H. Davies, N. Bækgaard // Eur J Vasc Endovasc Surg (2015) Vol 49, 678e737
28. Essentials of general surgery and surgical specialties / senior editor, Peter F. Lawrence; editors, Matt Smeds, Jessica Beth O'Connell. Sixth edition. Philadelphia: Wolters Kluwer Health, [2019] Identifiers: LCCN 2018039787 | eISBN: 9781496351050
29. Hospital surgery / Edited by L. Kovalchuk. - Ternopil: Ukrmedknyha, 2004. — 472p.

30. StudyGuideofSurgeryforMedicalStudents (module 4)/ BorisBezrodny, IgorKolosovich, ValeriyTeplyy, RomanSydorenko, OlegPetrenko / Editedbyprof. B. Bezrodny. – K.: Book-plus, 2012. –600p.
31. Surgery&Trauma/A.Brochert.–Henly&Belfus,Inc./Philadelphia.–2002.
32. TheSocietyforVascularSurgerypracticeguidelinesonthecareofpatientswithanabdominalaorticaneurysm //Elliot L. Chaikof, Ronald L. Dalman, Mark K. Eskandari // Eur J VascEndovascSurg(2018)Vol67,Issue1,Pages 2–77.e2

17.Інформаційніресурси

Ресурч<http://medstandart.net/byspec/78>

Сайт Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова: <http://vnmu.edu.ua>

Сайткафедрихірургіїмедфакультету№2<https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-хірургіїмф-2>Сайтбібліотеки:<http://library.vnmu.edu.ua>

СайтнаціональноїнауковоїмедичноїбібліотекиУкраїни-library.gov.uaЦентр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>

МОЗУкраїни<https://moz.gov.ua/>

Центргромадськогоздоров'яМОЗУкраїни<https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>Всесвітняорганізаціяохорони здоров'я<http://www.who.int/en/>

Сайтнаціональноїбібліотекимедицини США-nlm.nih.govPubmedportal:<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>

UpToDate:<https://www.uptodate.com/home>

BritishMedicalJournalLearning:<https://new-learning.bmj.com/>Центрконтролюзахворювань:<https://www.cdc.gov/>

Медичні калькулятори: <https://www.mdcalc.com/> UpToDate:<https://www.uptodate.com/home> BritishMedicalJournalLearning: <https://new-learning.bmj.com/>АсоціаціяхірургівУкраїни–www.as-ukr.org

Американськаколегіяхірургів–www.facs.org

Розкладтарозподілгруповикладачмопублікованийнавеб-сторінцікафедри<https://www.vnmu.edu.ua/кафедрахірургіїмедичногофакультету№2/Студенту/Інструкціядляотриманнядоступудонавчальнихматеріалівкафедрихірургіїмедичногофакультету№2ВНМУ>).

Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра> хірургії медичного факультету №2/Студенту/Інструкція для отримання доступу до навчальних матеріалів кафедри хірургії медичного факультету №2 ВНМУ).

Силабус з дисципліни «Хірургія» обговорено та затверджено на засіданні кафедри хірургії медичного факультету №2 (протокол №1, від «29» 08 2024 року)

В.о. зав. кафедрою

 (Сергій АНДРОСОВ)